

Ommetje Hengstdijk - Vogelfort

Het ommetje Hengstdijk - Vogelfort is een wandeling door het polderlandschap ten Westen van Hengstdijk en maakt deel uit van het wandelnetwerk "Langs Linies en Kregen" in de gemeente Hulst en Terneuzen. Het ommetje voert over diverse historische dijken, langs de oude "lindeboom", het Vogelfort en via een tweetal boerenlandpaden over de oude trambrug over de oude haven (d'Aef).

Geschiedenis Hengstdijk

Hengstdijk is een van de oudste dorpen van Oost Zeeuws Vlaanderen. De inpolderingen en aanleg van de dijken werd uitgevoerd door monniken van de Abdij Onze-Lieve-Vrouw Ten Duinen. Het betrof inpolderingen aan de noordkant van De Vogel en de Hulster- of Saxhaven, die begon bij Campen en Hulst verbond met de Westerschelde. Zowel de Hulsterhaven als De Vogel stonden in open verbinding met de Westerschelde en dus onder invloed van eb en vloed. De Groot- en de Kleine Hengstdijkpolder en de Rummersdijkpolder dateren van ongeveer 1200.

De dijk waaraan het dorp ligt is in 1161 opgeworpen. Direct daarna werd ook een parochie gesticht, Hengstdijk genaamd en er werd een kerk gebouwd. De parochie en de kerk in Hengstdijk kregen als patrones de H. Catharina van Alexandrië.

Door aanleg van de dijk kon men zich beter beschermen tegen regelmatige overstromingen en de gronden als akkerland of weiland in cultuur brengen. In de Groot- en de Kleine Hengstdijkpolder werd ook gemoerd, er werd darinck gestoken. In de ondergrond bevond (en plaatselijk is die nog aanwezig) zich een turf- of veenlaag, wat een uitstekende vervanger bleek te zijn voor hout als brandstof, dat toen al schaars begon te worden. De Groot- en de Kleine Hengstdijkpolder heet in de volksmond de (Grote) Putting, dat is een oude

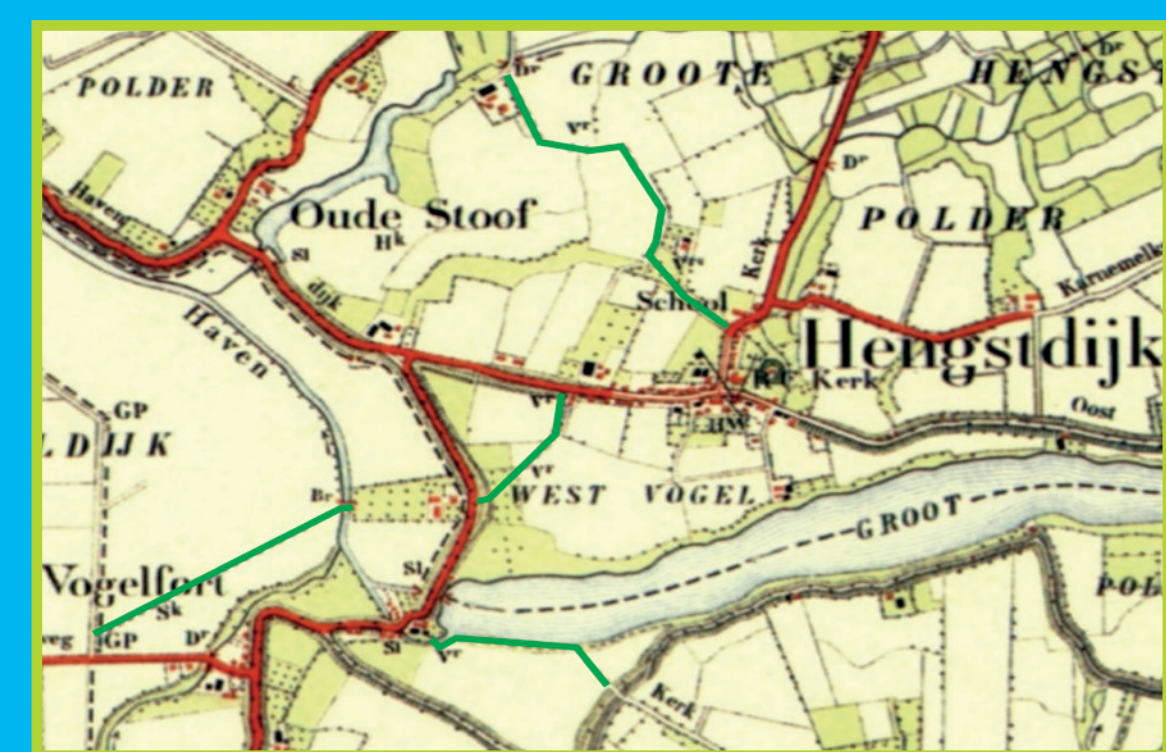

benaming voor een gebied waar turf gestoken werd. In 1263 is een bedijking uitgevoerd aan de zuidkant van de Vogel en daar is een polder ontstaan die genoemd werd naar zijn mogelijke bedijker, Ser Pauwels, al is niet bekend wie dat geweest is.

De oudste vorm van de naam Hengstdijk is Hengisdic. Via verschillende tussenvormen als Hainsdijc en Heijnxdijc, komt er pas na 1700 voor het eerst een "t" in de naam voor. De naam van het dorp heeft dan ook geen betrekking op een dijk voor hengsten, maar op de dijk van een persoon die Hinges of Henge geheten heeft.

Historische kerkepaden

Rond Hengstdijk lagen in het verleden veel kerkepaden. Deze zijn met de ruilverkaveling in de zestiger jaren grotendeels verdwenen. Een van de bekende kerkepaden in Hengstdijk was "de Mechelman". Via dit kerkepad konden mensen binnendoor van Hengstdijk naar Vogelfort lopen. Verderop liep het pad langs de oever van de Vogelkreek richting de Kerkweg en Pauluspolder. De route van dit kerkepad is na de ruilverkaveling geheel verdwenen en in het landschap niet meer herkenbaar. Zie kaartje topografische atlas van 1906.

Den Ossaert

In oude volksverhalen uit de buurt wordt regelmatig gesproken over Den Ossaert. Dit is een hondachtig figuur die tijdens nachtelijke wandelingen (en daarvoor het nuttigen van alcoholische dranken) op de rug van het slachtoffer springt. Gaandeweg de wandeling wordt Den Ossaert steeds zwaarder en zwaarder en zorgt hij voor menige valpartij. Gelukkig dat Den Ossaert net voor thuiskomst weer los liet en spoorloos verdween.....

"De Lindeboom"

Op de driesprong van de Zuiddijk, Oude Havendijk en Plevierstraat ligt een kleine verhoging met daarop "de lindeboom". Het betreffende driehoekige wat hoger gelegen perceel is eigendom van het Leger des Heils uit Parijs. Er zijn diverse verhalen over de lindeboom en zijn historie, enkele verhalen gaan richting de oude historische grenslinden in de Zak van Zuid-Beveland. De Lindeboom van Hengstdijk staat wel op de grens tussen de voormalige gemeenten Hengstdijk en Stoppeldijk, het betreft echter zeker geen markant punt in de grens, waardoor de naam grensboom niet van toepassing is.

Belangrijker is echter dat het geen lindeboom betreft maar een gewone esdoorn, *Acer pseudoplatanus*. Eén van de oude verhalen gaat over een persoon die de lindeboom moest gaan kopen. Een esdoornboom bleek echter veel goedkoper en hij dacht dat niemand het verschil zou merken...

De leeftijd wordt geschat op minimaal 200 jaar. Dat er in Hengstdijk gesproken wordt over de lindeboom vindt zijn oorsprong dat de esdoorn met een oude naam ook wel Schotse Linde wordt genoemd.

De vogelkreek

Oorspronkelijk was de vogelkreek een zijgeul van de Saxhaven, de oude haventoeegang van de Westerschelde naar Hulst. In 1273 werd de Vogelkreek afgedamd, bij latere inundaties kwam de kreek weer onder eb en vloed. In 1615 werd de Vogel opnieuw ingedijkt, waartoe twee dammen werden gelegd.

De Vogel is voor een belangrijk deel in handen van particulieren. De kreek staat vooral bekend als hengelsportgebied en langs de oevers vindt men vele vissteigerhuisjes. In 1971 werd op de noordoever bij Hengstdijk een recreatiegebied ingericht, "De Vogel" geheten. De noord- en zuidoever van de kreek zijn verschillend van karakter. Op enkele oevergedeelten wordt het zeldzame kruipend moerasscherm aangetroffen, de groeiplaats van dit kleine plantje blijft bestaan dankzij het intensieve maai-beheer door vrijwilligers. Andere bijzondere soorten zijn: platte bies, melkkruid, zilt torkruid, slanke waterbies en moerasszoutgras.

